

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállítás:

Széchenyi-tér, a hidkaputól kimenet balra a 26. sz. alatti ház emeletében.

Kiadó hivatal:

Középtéca, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-szor 7 kr., 2-szor 6 kr., 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasenstein és Voglernél (Wollzeile 9. sz.).

Nyilttári cikkek ára után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelteik.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőn.

Előfizetési ár:

egész évre 12 frt, félre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

october—decemberi folyamára.

Előfizetési ár:

Félévre 6 forint o. ért.

Évnegyedre 3 „ „ „

Egy óra 1 „ „ „

Az előfizetési pénzek kiadó Stein János-hoz (bel-középtéca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Mintbogy a lapunk mellékletében közreadott törvényjavaslat a polgári pörrendtartásról, a jövő évnegyed alatt kerül országgyűlési tárgyalás alá; kiadónkkal akképp intézkedtünk, hogy évnegyedes, új előfizetőink ezen munkálatot szintén megkaphassák. Sziveskedjenek ehhez képest t. új előfizetőink lapunk kiadó hivatalánál megtenni megrendelésüket.

A „K. Közlöny” szerkesztősége.

Kolozsvár, oct. 1. 1867.

(D.) Garibaldi, a soha nem alvó forradalom, újból meg akarta kísértetni kedvenc eszméjének, élte törekvéseinek végrehajtását, s im pár nap múlva aztán, hogy a genfi demócrata gyűlésen a világkéket hirdetik, hogy törzstisztek érdemeiket lerakják a béke lábához, kezdődik az expeditio Róma felé, melynek feladata kiűzetni ott a forradalmat, megtörni a pápa világi uralmát s Rómát Olaszország székhelyéül megnyerni.

De egy nemzetnek nem lehet két uralkodója s Garibaldi és Viktor Emánuel hatalmi dualismust egy államban nem állíthatnak. Olaszország rendkívüli sikerrel haladt előre az egyesülésben, koronák hullottak el érette, s akkora vívmányt vívt, melylyel csak évtizedek előtt alig álmodhatott.

Sok kényes európai érdek szövődik azon kérdéshez, hogy a pápa megszűnjön a római állam világi ura is lenni, a catholicismus főpapjain elkövetett forradalmi erőszak fölíngerelne a katolikus népeket, s meglehet oly zavarokat idézne elő, a mely miatt Olaszország eddigi vívmányai is megsemmisülnének.

Nagy baj az országok kormányainál, hol a szélső pártok erőszakkal siettetnek oly célt, melyet a mérsékelt pártok rendszerezen, kitartás és csöndes előhaladás biztosabb útján óhajtanak elérni; megelőzván amazok ezeknek biztosabb törekvéseit, bizonytalan jövőért a haza bizonyos jelenét kockáztatják, vagy arra kényszerítik hazájukat, hogy megtörje nemes törekvéseiket s desavouáljon oly célt, melyet titkon ő is magának vall.

Es mégis, habár az adott szó és kötött szerződések kötelezik a kormányt az elvált állásponton maradván minden azon túlcspó merényleteknek ellentállani, származának bár azok legtisztelendőbb embereitől, van a Garibaldi merész föllépéseiben a népszerűségnek oly ereje, mely a kérdést mindannyiszor közelebb viszi céljaihoz, a melynyiben a kormánynak módja van a vállalt köteleesség ellenében is arra hivatkozni, hogy a közvélemény és merényletek által zaklatott kérdés a diplomácia útján is újból fölvetessék, s a megállapított egységnek valamely helyesebb és a folytonos izgatottságokat elenyésztető új egység jöjön létre.

A fennálló kormányok azonban ellentállani kénytelenek minden oly merényletnek, mely ellen kötelezettséget vállaltak magukra. Az olasz király kötelezte magát, hogy a pápai területet megtámadni nem engedi, és e fogadalmat teljesíté Aspremonténál is, midőn az olasz katonaság az ország legnépszerűbb tábornokára tüzelt s rajta nehéz sebet is ejtett, s teljesítette most is, midőn elfogatta Garibaldit, mielőtt kiűtött volna az általa tervezett forradalom, s ezen elfogatás által megelőzött egy testvéri harcot, melyet az olasz katonaságnak kellett volna kiküzdeni az olasz forradalmi csapatok ellen.

A tüznek eleje lön vége most, mielőtt kigyuladt volna, s miután az olaszok higgadt többsége kellőleg tudja felfogni Olaszország ekkori vívmányainak horderejét, igen

valószínű, hogy a Garibaldi elfogatása miatti izgatottság nagyobb dimenziókat nem veend azon apró utca-demonstrációknál, melyek az elfogatás napját követék; de melyek a katonaság megjelenésével nagyobb catastrofik nélkül azonnal annyiban hagytattak.

Fontosak azonban az ezen ténynyel kapcsolatos hírek, ha megvalósul azon gyanítás, sőt állítás, hogy Garibaldi föllépésénél gróf Bismark keze is be volt avatva a játékba.

Ugy látszik, hogy míg az orosz kelet minden pontján gyújtogatja a tüzet, a porosz ezt nyugaton kísértgeti, hogy így talán egy titkosan kitűzött terv szerint egyszerre rohanják meg a belviszályokba elmerült európai államokat és országokat.

Valószínűség lehet azon hirben, hogy Garibaldi a porosztól volt felültetve, mert mindkettőnek céljai előtt ugyanazon akadály áll: Napoleon.

A francziák diadványát s Európában kivívott túlsúly érzetét sértik Bismark megszervehető tervai, melyek a 40 millió németnek Európa szívében porosz hegemonia alatti egyesítésére törnek.

Ezen alakulandó óriás hatalom előtt, mely Közép-Európa classicus földjét s legcivilizáltabb városait, erős és vagyonos népeket foglalja magában, eltörpülne minden más európai nagyhatalom, eltörpülne maga Franciaország is, s azon egysúly, melyet a nagyhatalmak ma is féltékenyül őriznek, a poroszok részére billenne.

S e hatalom terjedése annál veszélyesebb Európára, mert kétségtelen, hogy főtámaszát Oroszországban leli, mely ha nem is fog tétleg föllépni Poroszország mellett, mire ennek szüksége sem lesz; de nagy szolgálatot tehet annak, ha saját érdekében bolygatván a keleti kérdést Ausztriát nemcsak elvonja a nyugat-európai ügyektől; de igen könnyen vele harcra is szállhatva, alkalmat ad Poroszországnak, hogy az oroszszal elfoglalt osztrák dinastia német tartományait követelje és megrohanja, a mire élőpéldát adott Viktor Emánuel Velenczével.

Ezen tervezetben a poroszt Napoleon gátolja, ki aligha megtörné ma azt, hogy Poroszország a Majna-vonalt átlépje; s szövetségbe Olasz-, Törökországgal s Ausztriával, mérközni képes az egyesülendett porosz és orosz hatalom ellenében is.

Bismark terve tehát igen könnyen célozhat oda, hogy Olaszország belsejében Garibaldi által zavarokat támasztva, elvonja az olasz erőt a fennebbi coalitiotól, miáltal a katonai túlsúly inkább esnek az orosz és porosz előnyére, Garibaldi pedig gyűlöli Napoleont mindamellett, hogy Olaszország mindazt, a mit kívívott, egyedül Napoleonnak köszönheti, mert a francia segedelem nélkül ő soha meg nem érte volna Ausztria ellenében a solferinói békét, s ha a porosz-olasz-osztrák hadjáratkor Napoleon Ausztria részére állt, ma nemcsak Bismark nem szédelegne a porosz-német nagyságtól, de Viktor Emánuel sem jutott volna, oly csodálatosképpen, vert hadával Velenczéhez.

Amde Garibaldi e háláérzetet Napoleon irányában nem osztja, mert előtte csak akkor létezik Olaszország, ha annak fővárosa Róma, hogy pedig ez még nincs elérve, annak oka Napoleon, ki a pápát bizonyos határoki védelmezte, mint a katolikus egyház egyik hatalmas nemzetének fejedelmé.

Bizonyos tehát, hogy Bismark épp ez okból mindig lel szövetséget az olasz revolutióban, mely úgy is Viktor Emánuel csak mint átmenti eszközt tekint Olaszország azon nagysága felé, melynek tetőzete Róma lesz és a respublica.

Az olasz kormány felfogva saját helyzetét, erőlyesen állotta ezuttal útját Garibaldi merész terveinek; de bizonyos az, hogy az olasz forradalom nem fog alunni, míg Róma kiváa nem lesz, s az is valószínű, hogy ily törekvéseire Bismarktól mindig fog kapni titkos biztatást és támogatásokat.

Hogy Bismark szereti a forradalmat, mint a czitromot kifacsarni, azt már tavaly bebizonyította Klapka expedíciójával s a Kosuthnak adott, de be nem váltott biztatásokkal.

Ma csak hasonló eszköz lehet Garibaldi a porosz Machiavell kezei között.

Lapszemle.

„A legújabb mód politikai tökéty gyűjteni.” Ezen czim alatt a „Magyarország” az általunk megpendített fontos ügyben a „Gazetta”-t sok alaposzággal czáfólo, s a székelyek irányában hazafiason méltányos cikket hoz, melyet lapunk tulhalmozottsága mellett is egész terjedelemben átvettünk. E cikk így következik:

Sok mindenből lehet politikai tökéty csinálni, s ha meggondoljuk, hogy ugyanazon egy virágkehelyből gyűl a tápláló méz, meg az életnedvet megrontó méreg, a szerint, a mint a szorgalmas méh, vagy az álnok pók szállott reá — akkor azon sem csodálkozhatunk, ha valamely országos baj orvoslását némelyek igaztalan kényeztetésnek kezesztelik, s ezt hirdetve, a nemzetiségek közti jó egyetértést éppen nem mozdítják elő.

Köztudomás, hogy az „erdélyi részek”-ben esupán a Székelyföldön lehet tulnépesedésről szó, míg a többi vidékeken inkább a munkás kéz hiányzik. De tudva van az is, hogy a szorgalmas, vas-kitartású székely nép, bár ő művelő legjobban használható földjét s készítményeit, terményeit, a természetadta értékes cikkeket országsszerre szét-hordja, oly árért, melyért más az út sem tenné meg — bár az erdélyi városok cselédségének nagy tömege székelyekből kerül, s a nagyobb mezei munka idején csapatokint találai a székely munkást az országgrész közepén — mégis kénytelen volt a székelység egyrésze Moldva-Olahországra kívándorolni, s napról napra aggasztóbb mérvben mutatkozott e kiáramlás.

E körülmény hozta szönyegre a székely kitelepítés kérdését, hogy ez életrevaló, munkakedvellő, tanulékony és fáradhatlan faj a haza határain belül marasztaltassék.

Legközelebb a „Kol. Közlöny” adott a székely kitelepítés kérdésében beható és gyakorlati javaslatot, ajánlván e célra a revindikált havasok országos költségeni megvásárlását a tulajdonos nagybirtokosoktól, oly módon, hogy az erre fordítandó pár milliót a települők évi részletekbeu fizessék vissza az államnak s addig 4%-al kamatozzák.

Ez a tervezet az, miből a „Gaz.” politikai tökéty facsar, látszólag a román nemzet javára, voltaképen a nemzetiségi féltékenység parázsának fel-szítására.

Miféle egyenjogúság az — ugymond — ha esupán egyik nemzetről gondoskodnak, s feledik azokat, kik éppen ama revindikált havasok egy részért századon át onták vérüket.

Ne nézzünk mindent nemzetiségi szemtvegen, mint ezt a „Gaz.” teszi, s akkor látni fogjuk, hogy a székely kívándorlás megakadályozásával nem kényeztetik a magyar fajt, és nem rövidítik meg a román jogait.

Az erdélyi részek szomszédjában vannak az oláh fejedelemségek, ugyan miért nem vándorol ki tehát a román innen tömegesen? Valljuk meg, hogy ennek az az oka, mert ha dolgozni akar, a székelyeket itthon is képes beszerezni: míg a székely a legjobb akarat mellett, bár munkaképességre vele a román éppen nem vetélkedhetik, még sem képes ősi földjén megélni, hogy eltávozik arról, ez is azt bizonyítja, hogy vas-kénytelenség viszi erre a székelyt, ki ősi földéhez leginkább ragaszkodik.

Ha lennének vidékek, hol a románok is ugy elszaporodtak volna, mint bérczei közt a székely, akkor mi is azt mondanók: ha a székelyen segít a magyar kormány, a magyar parlament, ám tegye azt a románnal is. De a mikor sehonnán sem talál a román tömegesen Moldva-Olahországra felé, a midőn több vidéken önkényt heverni hagyja földjeinek egyrésztét, a bár a szent heverd-el napokat nagyon is kedvelli, mégis becsülettel élél, ha csak nem adja magát egészen az édes sommittevésnek, akkor nem mondhatjuk: akadályozzák meg a román kívándorlást, kitelepíték őket is a revindikált havasokra, mert, mint érintők, ily forma kívándorlás nem létezik.

Mi azt tartanók helyes eljárásnak, ha a román vezérfiak, román követei, hivatalnokok arra buzdítanak a román népséget, becslje meg 1848-ban magyar törvényhozás útján nyert birtokát, ne tegye folyóvá, ne fecsérleje el; művelje a meglevőt szorgalommal, s ne ahitozzék azon urasági lábakra (nagybirtokosoktól) művelt földéket, mint hogy azok szétosztásáa csak akkor kerül a sor, midőn a tulajdon szentségét ország világ tisztelőiben többé nem tartja.

Hogy a román értelmiség feladata nemzete érdekeit oltalmazni, jóllétét előmozdítani, ezt mindenki elismeri, sőt mi oly országos érdeknek tekintjük azt, melyre a más nemzetiségi jeleseknek is közre kell munkálniok; mert a Magyarországon

lakó nemzetiségek nem dolgozhatnak egymás meggyengítésére, hisz ez által maguk alatt vágnák le a fát, saját erejét pazarolná el az ország.

Ne úgy fogjuk fel a dolgot uraim! hogyha egy darab föld van kiosztandó, vagy bármily csekély segély stb., jusszon abból a románnak is, hanem jusszon annak, kinek erre sztkése van, s ne kívánjuk a valamelyik által igényelt segélyt mind egyik közt szétforgácsolni, mert így tulajdonkép senkin sem segítünk.

Hogy a magyar nemzet mindent a maga zsákjába akarna dugni, ezt állítani lehet, de a nemzet 1848-diki eljárásával szemben bebizonyítani lehetlenség.

Ma nem arról van szó, hogy a székely a román rovására kedvezményben részesíttessék, hanem az ország erőinek javát lecsapoló kiszivárgás megszüntetése forog szönyegen. Nagyon kár tehát ily gyanus szinben mutatni fel ez ügyet a román nép előtt, s a román nemzet érdekeinek, politikai jogainak oltalmára szólítani minden román hazafit, mert a székely kitelepítés kérdése mindezeket nem fenyegeti.

Ha a román nemzetiség körében is oly jelenségek tinnének fel, melyeneket a székelyek közt az idők hosszú során át tapasztaltunk — akkor Magyarország törvényhozása és kormánya — az egész magyar nemzet sietne számukra megvinni ama segélyt, melyben most a székelyt némely jó-akaró iaditványok akarják részesíteni.

A székely kitelepítés kérdése egyszerű javaslat azon alakban is, mely a „Gazetta”-nak oly annyira visszatetszett. Hanem ennek dacára bátran hivatkozni lehet mindazokra, kik az erdélyi viszonyokat ismerik, hogy a revindikált havasokra kitelepítés semmi igaztalanságot sem követne el a románnal szemben, s hogy éppen nem adna okot aggodalomra, még kevésbbé arra, hogy a haragot félreverjük — a „Gazetta”-ban vagy bárhol is: a vezéreknél mindenk föltt higadtságra lenne szükségük, már pedig a lármaharang kongatása gyakran a legtisztább gondolkodó fő elmékedését is megzavarja.

Országgyűlési tudósítás.

A képviselőház ülése szept. 30-án.

A képviselőház helyiségének czélszerűbb alakítása még be nem fejeztetvén, az ülés az akademia dísztermében tartatott.

Elnök: Szentiványi Károly, jegyző: Horváth Lajos, a szólokát jegyzi: Radich Ákos. — A kormány részéről jelen vannak: Andrassy Gyula gróf, Wenckheim Béla b., Lónyay Menyhért, Eötvös József b., Horváth Boldizsár, Gorove István, Mikó Imre gróf.

Elnök üdvözi az ujonnan megnyílt ülésszakra megjelent képviselőket és jelentést tesz arról, a mi a ház szünetelése alatt történt.

Ez idő alatt a következő képviselők nyújtak be lemondásukat:

Podmaniczky Ármin báró váci kerületi és Victorisz János Trencsénmegye, Puchó, Illava kerületi képviselő urak megyei hivatalba lett megválasztásuk következtében; ugyszintén Berde Mózes Háromszék Szepsi-Miklósvár kerületi, Hoszszu József Kolozsmegye Mocs kerületi, Trifunács Pál Torontálmegye Basahid kerületi, Ráth Károly Pest józsefvárosi, Majthényi József báró Baranyamegye Magoos kerületi, Jekelfalussy Lajos Borsódmegye Edelény kerületi, Eszterházy Kálmán gr. Kolozsvár városi képviselő urak kormányhivatalba lett kineveztetésük folytán; továbbá Macellariu Illés Szerdahelyszék és város képviselője minden indokolás nélkül, Apponyi György gróf Pozsonymegye Somorja kerületi, Szirmay Pál Zemplénmegye homonnai kerületi képviselő urak fontos családi körülmények; végre ifj. Zichy József gróf Szemtepx kerületi képviselő úr.

Fájdalommal jelenti továbbá az elnök Döry Ádám, Siskovics József, Angyal Pál képviselők elhunytát. (Felkiáltás: Eötvös Tamás.) Elnök: E haláleset még nincs hivatalosan bejelentve.

Ezek után elősorolja az elnök, hogy ugyancsak a szünetelés alatt a következők ujonnan választott képviselők nyújtak be megbíró irataikat.

Ormós Sándor Aradmegye Pécska kerületi képviselő, a ki ellen több választó részéről folyamodvány adatott be; Édes Albert nyug. ref. esperes Borsódmegye Mező-Csáthi vál. kerületi képviselő, Konrád Mór Kőhalmoszék kerületi képviselő, Boros Balint Szathmár-Némethi sz. királyi városi képviselő; Stephanidesz Henrik Árva megye Bobrói kerületi, Trauschenfels Emil Brassó város és vidék képviselője, Szász Károly

Fülöpszállás város képviselője, a ki ellen néhány választó a választás megsemmisítése iránt adott be folyamodványt; Hosszu József Kolozs megye alsó vá. kerület; Urbázy György Közép-Szolnok megye zsidói kerületi; Majthényi Dezső Borsod-megye Mező-Kövesd kerületi, Antalfi Károly Csik-Gyergyó-Szent-Miklós kerületi, Perczel Mór Zalamegye Zala-Egerszeg kerületi, Csernátóny Lajos Pest József külvárosi, Tinka Ábrahám szász-sebesi, Kéthelyi József Dobokamegye pánczéscsiki kerületi, Török Sándor Gömör megye Rimaszécs kerületi, Dániel János Torontál megye Nagy-Szent-Miklós kerületi, Tóth Lőrincz Fehérmegye Csákvár kerületi, Pap Mór jászladányi és Szabó Imre Pápa városi és Joannovics György Boksány kerületi képviselő.

Mindenzen kérvények a kérvényi bizottsághoz utasítottak.

Lónyay pénzügyminiszter szólal fel: A f. évi július 1-én hozott határozat által a miniszteriumot azzal méltóztatták megbízni, hogy a vasutak építésére nézve kölcsönt kössön. Van szerencsém a t. háznak jelenteni, hogy aug. 23-án sikerült egy 40 millió frtnyi ezüst kölcsönt, mely azonban 60 millióig kiterjeszthető, kötni, még pedig tekintvén a jelen pénzügyi viszonyokat, elég kedvező feltételek mellett. Mielőtt szerencsém volna a miniszterium nevében ezen tárgyat a törvényjavaslatot a t. ház asztalán letenni, fölkérem a t. házat, méltóztassék 15 tagból álló bizottságot választani, melylyel a kölcsönre vonatkozó minden részletes adatot és feltételt közölve, annak jelentésével együtt a kölcsön iránti törvényjavaslatot a t. háznak benyújthassam. (Általános helyeslés.)

A ház erre elhatározta, hogy a pénzügyminiszter által indítványozott 15 tagú bizottság választására holnap adja be a szavazatokat s ezzel az ülést véget ért.

Hivatalos közlemények

(A „Budapesti Közlöny” után.)

A magyar királyi közlekedési miniszterium a megyei és városi hatóságokhoz a következő utasításokat intézte:

IV.

Az utak melletti élőfák, fasorok ültetése és ápolása.

25. §. Az utak mentén ültetett és ápolott fasorok azonkívül, hogy ékesítik a vidéket, kelmessé teszik az utazást s hófergeteges évszakban kalauzul szolgálnak az utazóknak, az illető tulajdonosoknak pedig még több-kevesebb hasznát is nyújtanak.

Azon kell tehát minden erélyvel és befolyással lenni, hogy mindenütt s különösen hazánk némely sík vidékein, hol a fültetés iránt észrevehető akaratlanúság s látszólagos ellenszenv, sőt balfogalom s roszakarat is uralkodik, a fültetés nagy hasznossága feletti meggyőződés, s az ahhoz szükséges kedv s akarat meggyökeredjék, hogy minden ember úgy tekintsen egy fát, mint élte, egészsége, szükségei s élvezetei egyik tényezőjét, s azt kedve s akarata legyen minél hasznosabban s terjedelmesebben tenyészteni, ápolni, s az elemi vagy roszakaratu sértések ellen oltalmazni.

36. §. Igyekezni kell tehát azon, hogy az utak mellékei hasznos, a föld minőségéhez képest sikeresen tenyészíthető fasorokkal legyenek minél előbb beültetve, s azok kellően ápolassanak.

Kíváncos volna nevezetesen az utak mellékei gyümölcsfákkal beültetni ott, hol azok meg is őrizhetők volnának, vagy ellenkező esetben a föld minőségéhez alkalmazva, akác- vagy topolyafákat, némely vidéken pedig operfákat ültetni, melyek a selyemtenyésztést is elősegítenék.

27. §. A mi már az ültetés illeti, azt nem az út koronáján, hanem az út-árok külső partján kell eszközölni, s minthogy az árok külső partja rendszeren már idegen birtokhoz tartozik, ugyanazért ottan a kérdéses fasort a földbirtokos saját maga is ültethetné ugyan, ha azonban azt az építő-alap teljesítene, a fa mindamellett is az illető földtulajdonos használatára alá lenne helyezendő; ezen haszonvételért azonban el lehetne tölteni vagy követelni, hogy a fasort kellően ápolja s őrizze.

Általában véve a fákat egymástól 10 ölnyi távolságra, kedvezőbb helyeken azonban 8 ölnyi távolságra kell akképpen ültetni, hogy egyik fa a másik oldalán levő fával átellenbe ne essék, hanem a fák közti tér közepének átellenében ültetessék.

28. §. Az ültetvényekhez jó, egészséges, erős, legalább 2"-3" hüvelyknyi vastag csemetéket kell választani, s mindenkor jókor tavasszal, a fagy engedése után azonnal, s mielőtt a csemete még rittyezni kezdene, kiültetni; a kiültetésnél azonban előbb ágaikat vigyázattal s gondosan lenyesni s végül a földbe vért mintegy 2 hüvelyk vastag karókhöz kötni.

Az ültetéshez szükséges gödröket 2 lábnyi mélyre és 3 lábnyi szélesre kell, és pedig már ősszel kiásni, hogy a fagy s levegő a gödör mellékeit a foganásra kedvezőleg előkészíthesse.

Ott, hol a föld minősége rossz, a gödör mellé idejekorán, ha lehet, már ősszel jó földet kell hordani és a csemetét a gödörben az ilyen földbe beültetni.

Trágyát a gödörbe tenni nem tanácsos.

29. §. A fa környékét legalább 3 lábnyi átmérőjű körben minden dudvától tisztán kell tartani, s lehetőleg néha felkapálni, és nagyobb szárazság idején meglocsolni.

A fiatal ültetések biztosítása végett szükséges, hogy az egyes csemeték tuskás és bokros galyak és veszőkkel bekerítettessenek.

A csemetek ültetése után azonnal bőven locsolandók; száraz időjárásnál pedig a szükséghez képest többször is öntözendők.

30. §. A megyei utak fenntartása hasonló elveken alapulván, a fennebirtokban előadott szabályok és utasítások ezekre is nehézség nélkül alkalmazhatók.

Hazai intézet

XXIX. Közlemény *).

Az erdélyi múzeum-egylet pénztárába — folyó 1867-dik évi febr. 1-től, mint utóbbi közleményem napjától — mai napig befizetett pénzek- és pénzürtékekről, u. m.

A) Részvényt fizettek, még pedig:

a) Az 1861—62-ik évre: Zakariás Gerő évenkénti 5 fttal.

b) Az 1861—64-ik évre: Jeddi Sándor évenkénti 5 fttal.

c) Az 1861—65-re: Borosnyai László évenkénti 5 fttal, Jósika, Wass Minka grófnő pedig kettős részvénybeli 10 fttal.

d) Az 1861—69-dik évre: Bogdán Lajos évi 5 fttal.

e) Az 1861—63-ik évre: Csató József (pleb.) évi 5 fttal.

f) Az 1862—64-dik évre: Hóry Farkas évi 5 fttal.

g) Az 1862—63-dik évre: Péterfi Károly évi 5 fttal.

h) Az 1862—65-dik évre: Fancsaly György, Jakabházy Zsigmond, Oroszlán Sándor, Simon Lajos évenként 5 fttal.

i) Az 1863-dik évre: Bergyán Miklós, Dániel János évi 5 fttal.

k) Az 1863—64-re: Rejtényi Antal, Molnár Zsigmond évi 5—5 fttal.

l) Az 1863—65-dik évre: Dr. Otobán Nándor, Bikkfalvi Irma, Dr. Almai Károly évi 5 fttal.

m) Az 1863—66-ik évre: Simonfy Samu évi 5 fttal.

n) Az 1864-dik évre: Cornéli János évi 5 forinttal.

o) Az 1864—65-re: Vakár János, Lengyel Károly, Dr. Venczel Gusztáv, Varga János, Bodor Károly, Ajtai Lajos évi 5 fttal.

p) Az 1864—66-ra: Tóth-Mózes, Császár József, László Ignác, Tankó József, Suszter Lajos, gr. Kun Lászlóné, gr. Kun Irma évenként 5 fttal; gr. Kun Geiza évi 10 fttal; gr. Kun László pedig évenkénti 15 fttal.

q) Az 1865-dik évre: Kovács Samu, Vinkler János, Simon Gergely, Keresztes Jakab, Csiki István, Kovács Lajos, Fikler Albert, Bülni Pál, Ugri Ádám, Baczó Gábor, Kerekes Sándor, Ferenczi Mózes évi 5 fttal; Török Emánuel évi 5 ft 25 krral; Borsos Samu pedig évi 10 fttal.

r) Az 1865—66-ik évre: Pintye Soma, Szacs-vay Sándor, Zathureczky László, Török Péter, Buzogány Áron, la Borda Kálmán évi 5 fttal; Horváth Samu (mérnök) 5 ft 25 krral; Büln közsege pedig 8-as részvényben évi 40 fttal.

s) Az 1865—67-dik évre: Inczedy László, Knöpfel Károly és Szigethy György évi 5 fttal.

t) Az 1866-dik évre: Balázs István, Kadácsy Dániel, Pfennigsdorf Antal, Reiner Zsigmond, Kerekes János, Dobokay Károly, Andrássy Péter, Papp Mózes, Makoldi Samu, Bíró Miklós (sóváradi), Konecz Sándor, Lányi Károly, a segesvári gymnasium, Cziriál Antal, Domokos Ignác, Gothárd József, Gyertyáni István évi 5 fttal; Berivó György évi 5 ft 25 krral; Mihelyes Zsigmond, Fogarasi Antal, Borsos Samu évi 10 fttal; Zilah városa pedig évi 25 fttal.

u) Az 1866—67-ik évre: Panfilie János, Bartalos Miklós, Kovács Sándor, Elekes Károly, Tóth Lőrincz, Csaplár Benedek, Való József, Teremi László, Cseh Lajos, Cseh Sándor (dobókai), gróf Kornis Miklós, Góla Péter évenkénti 5—5 fttal; Szilágyi Pál évi 5 ft 25 krral; a károlyfejérvári kaszinó évi 10 fttal.

x) Az 1867-dik évre: Haller Károly (akad. tanár), Pálfi Samu, Széles Dénes, László József, id. Voith Jakab, Veress József, Kiss Sámuel, kö-zépső Voith Jakab, Flott Adolf, Beregszászi Ferencz, Voith János, Dr. Miksa György, Dorgó Gábor, Zathureczky Mária, Cseh Ignác, Cseh Miklós, Cseh Katalin, Cseh Eleonora, Csereiné Emilia, Dr. Szinkovics Ignác, Sz. Katolna közsege, Vajna Ferencz, Bartok Károly, Vajna Ignác, Mátyás Zsigmondné Zámblér Julia, Domokos Mihály, Zámblér László, Végh József, Herszényi Samu, Herszényi János, Szalánézi Gábor, Mike György, Barsai Gábor, Mike Béla, Vizi József, Libloy Schuller Frigyes, Gidófalvi István, Lasser Ágoston, Dr. Grosz Károly, Hunyadi Ferencz, Antalfi Gábor, Szentmiklósi Béla, Hermann Ottó, Kadácsy Dániel, Csiki

*) Az utóbbi közlemények láthatók a „Kolozsvári Közlöny” 1866. évi 60—148. és az 1867-dik évi 17. valamint a „Korunk” 1866-ik évi 64—145. és az 1867. évi 15. számában.

B. V.

József, Juhó Ferencz, Benkő János (esperest) évi 5—5 fttal; Babb János, Leményi Ferencz, Pálfi Antal, gróf Pejachevich Márkné sztl. gróf Bethlen Hermína évi 5 ft 25 krral; Baráth Zsigmond pedig évi 10 fttal.

y) Az 1867—68-ra: Botár Ferencz, gr. Toldy Lőrincz, Váradi Mór évi 5—5 fttal.

z) Az 1868—69-re: mérnök Kovács Sándor évenkénti 5—5 fttal.

j) Az 1869-dik évre: kettős részvényben Ferenczi József évi 10 fttal.

v) Az 1862—69-re: Szukubics Gábor és Osterhuber Ágoston évenkénti 5—5 fttal.

w) Az 1862—66-ra: Száldobos közsege évenkénti 2 fttal.

Végre a székely-udvarhelyi nemes csizmadia-czéh 1866-ra 5 fttal. Ugyan a sz.-udvarhelyi nemes asztalos, kordoványos, szíjgyártó, fazakas, lakatos- és szöcs-czéh az 1866-dik évre külön-külön 2—2 fttal.

B) „Alapítványi tőkék” után kamatot fizettek, még pedig:

1. Báró Kemény Ferencz ő exclja 500 forint tőke után az 1863-dik és az 1864-dik évre, együtt véve 52 ft 50 krt.

2. Gr. Dégenteld Imre ő nsga 2000 ft után 1865—66-ra 200 fttal.

3. Gr. Lázár Dénes ő nsga 500 forint után 1860—67-re 200 fttal.

4. B. Apor Károly ő nsga 500 ft után 1867-re 26 ft 25 krt.

5. Domzsa György ő mlga 500 ft után 1865-66-ra 50 fttal.

6. Weér Farkas úr nevére 500 ft után 1866-ra 25 fttal.

7. Gr. Dessewffy Emilné ő mlga 400 ft után 1865—67-re 62 fttal.

8. Főtiszt. Hincz György úr 160 forint után 1865—66-ra 19 ft 20 krt.

9. T. Kinizsi Pál úr 100 ft után 1860—65-re 27 ft 50 krt.

10. T. Ágoston István úr 100 ft után 1867-re 6 ft 30 krt.

11. T. Réz Sámuel úr 100 ft után 1866-ra 5 forintot.

12. T. Gyertyánffy János úr 100 forint után 1864—67-re 24 fttal.

13. M. Ugri Gáspár úr 100 ft után 1864—66-ra 15 fttal.

14. T. Gajzágó Antal úr 100 ft után 1867-re 5 forintot.

15. T. Jakab Simon úr 100 ft után 1867-re 5 forintot.

16. T. Szotyori Miklós úr 100 forint után 1867-re 5 fttal.

17. M. Dániel Gábor úr 100 ft után 1866—67-re 12 fttal.

18. T. Zador Károly úr 100 ft után 1867-re 5 forintot.

19. M. Földvári József úr 100 ft után 1865-66-ra 10 fttal.

20. T. Klein Frigyes úr 100 ft után 1860—67-re 40 fttal.

C) „Alapítványi tőkék” befizettek a következők, u. m.

aa) Gróf Lázár Dénes beadván 500 forintos névértékű urbéri papirt.

bb) Sipos Péter úr 500 fttos névértékű urbéri papirt.

cc) A tordai kaszinó beadatott 100 forintos nemzeti kölcsön-papirt, mely A) betűs, azaz: szelvény nélküli lévén, mivel az átengedményezés 1861. oct. 1-től kamat-illetőséggel történt, a pénztárba pedig csak 1864. oct. 1-től, 1866. oct. 1-éig járó kamat adatott be, tehát az 1861. oct. 1-től az 1864. évi oct. 1-éig 3 évre járó kamat még várandó.

D) Végrendelet szerinti új alapítványt téven néhai boldog emlékeztű Moldoványi László úr 100, azaz: százszáz fttal, mintán örökösödési százálatul visszatartott a hagyatéki törvényszék 10 fttal, beadott a muzeumi pénztárba 90, azaz: kilenczven osztr. fttal.

Ezek után tisztelettel kérem a „hátrálékosokat” tartozásuknak a mielőbbi befizetésére, mert a kiadandó muzeumi évkönyvben az egyes nevek szerint tartozunk számolni a hátrálékokról.

Kolozsvárt, szept. 20-kán, 1867.

Bányai Vitális,
muz.-egyleti pénztárnok.

Levelezés.
Zalatna, szept. 21. 1867. — (L. B.) Egyhanguságunkból egyhamar több körülmény által felrázattunk. Nem régt fogarasi Mihály ő exclja látogatta meg városunkat, a hitben erősítődj meg hivat. És alig hangzott el a f. hó 17-kére egybe-hívott bányászok gyűlésének debattirozása, melynek figyelemmel való kísérése meggyőződött minket arról, hogy a jövő törvényhozásnak, ha bányatörvényt akar alkotni s minden érdeknek eleget akar tenni, a mint általában kellene is, nem lesz könnyű szerepe; alig oszoltak szét ismét az egybegyűlt vendégek, sürgöny érkezett, mely királyi biztos ő nagyméltóságának 19-dikére való megérkezését hírül adá.

A hír örömmel fogadta mindenki. Leendő eljövételén üdvöndöttünk, mert egy szebb, egy jobb jövő zálogát látjuk benne.

Szerény tehetségéhez képest sietett mindenki adakozni, hogy az elfogadás mentől ünnepélyesebb lehessen. És adakozott mindenki nemzeti és különbség nélkül. El volt foglalva mindenki; egy csoportban banderium alakításról, a másban fáklyázásról, a harmadikban zászlókról, a negyedikben díszeladásról stb. volt szó... csak egy mindenható-ság tiltó kezével, életrevalóságának, sőt életének sem adva semmi jelét; komolyan tiltó ez a hatalom, méltóságát teljesen, nem foglalkozva semmivel csak a kofárnék egymásközti kellemetlenségeinek igazságos elintézésével... rendes sorából, csoszogó lépteiből nem hozta ki ezt a hatalmat semmi sem... Ne háborgassuk csendes erőtlenségből származó álmait! A politikai és városi hatóság hatalmas, még zokon vennie e háborgatást.

Daczára e potentat a dologgal való mit sem törődésének, hála az ügy lelkes és egyszersmind higgadt barátainak és ezek buzgóságának az elfogadás töltön, e szegény várostól kitelhetőleg elég volt.

A királyi biztos elébe mintegy 50 emberből álló banderium lovagolt. Az egyhelyre szorult két nemzet zászlója a csapat élén egymás mellett volt; a szellő, mely egy-egy hegyszakadástól a völgybe tört összecsofolta színeiket, tán jelezni akarta azt, hogy közeledünk az időhöz, midőn színeink nem idegenednek egymástól, hogy vész és vihar együtt sorakozva találandja külön a zászlók hivat.

A határnál derék főbírák, a tűzpróbált Inczedy, és kohónagyunk, ki szállással várta, fogadták ő nmlgát.

A királyi biztos este 9 órakor érkezett meg. Késő megérkezését az okozta, hogy Gy. Felhővár-ról 6 órakor indult; de ennek daczára a szállása előtti tér roppant klasszikus vegyített embertömeggel tömve várta. Hosszu sorban mintegy 100 bányamecesst tartottak a kohó munkásai, az utat világítván szállásáig, s midőn a szekerek sora, mindannyi gyújtott fáklyákkal és élükön a banderium lobogó szöveteikkel, elhozták ő nmlgát, riadó éljenek, vivát és szetreászák fogadták, melyeknek rég hallotta zaját e kis völgyből!

Szállással kohónagy, lovag Oelberg Frigyes várta. A felmenetnél nyolcz fehérbe öltözött leányka várta, élő és virágkoszorút képezve ő nmlga körül, midőn termeibe vonult. S itt bányakapitányunk ügyes kis leánya Jolán üdvözölte, gyönyörű virágokból nyújtott át ő nmlganak azon óhajjal, hogy virágözön kísérje lépteit, hogy működése mindenfelé csak virágot teremjen; mit ő nmlga szívélyes üdvözléssel fogadott.

Következett aztán a tisztikar bemutatása, mit bányahatósági főnök mlgos Fornszech Gusztáv vezegzett. A királyi biztos mindenkiel pár szívélyes szót váltott, leggyakoribb kérdése a hovatálásra vonatkozott, s ha nem csalódom, mintegy megelégedve mondá: „úgy látszik többnyire erdélyiek.” A tisztikar után a polgárság képviselője élén a református tiszteletessel üdvözlő csinos beszédben, mire ő nmlga szívélyesen felelt, s midőn a helybeli és vidéki oláh papság tisztelkedett, ő nmlga ezeket is egyházi és nevelési ügyeik helyzetéről való gondoskodó kérdéseit után elbocsátá.

Azután gazdag terítéssel vacsorához ültek, s midőn az utolsó fogást felhordták, megindult a faklyásmenet, melynek színét Zalatna talán mióta áll nem látta.

A zászlók s a zenekar után mintegy 100 bányamecesst lobogtató kohómunkás jött, kiket a kohónagy állított ki. Azután jött a polgárság, mintegy 100 fáklyával, soraikban is képviselve volt, mit városunk értelmisége mindig fenn tudott tartani: a testvériség, itt sem volt nemzeti elszigeteltség.

A Rákóczi hangjaira ő nmlga megjelent szállása ablakában. És ekkor dörgő éljenek meg szetreászák fogadták. A hely alkalmas fekvésénél fogva, a királyi biztos ablakából igen impozáns lehetett e jelenet. A fáklyások a patak partjára álltak, melynek felgyújtott vízében megsokezeredő-dött lobogásuk, mintegy jelezve, hogy óriásibb a láng, mely bennünk ő érte ég, kibén egy praedestinatív küldetést tisztelünk, melynek megoldásához milliók jövője van csatolva.

Szemben a királyi biztossal egy nagy transparent emeltetett a kohónagy, mely a sötét éjben e jelenet szépségét még inkább emelte. „Éljen gr. Péchy Manó nagy. kir. biztos ő nagyméltóság! Igy tolmácsolták nemzeti színekben rajta lámpák a nemzeti érzelmek.

Szonokán ez alkalomra a lakosság Sflakovic Jakabot választá, oly fiatal, kinek tehetsége és készsége az ünnepélyt emelni igen alkalmasnak látszott. Oda állt szemben a királyi biztossal levő hidra, körülveve lobogók és fáklyáktól és a várokozsának, mit hozzá kötnék, teljesen megfelelő szónoklattal üdvözlé ő nmlgát.

Mondá, hogy ha koronázás előtti körútjaiban ő nmlgát egy hazánkra bekövetkezendő boldogabb korszak edes elősejtelmével fogadták, úgy mi most, midőn a bekövetkezendő szebb idők nyitott kapuja előtt állunk a hazafias remények valószínűségével érzetével fogadjuk őt.

A gondviselés — úgy mond — mely egyesek és nemzetek, valamint az egész emberiség boldogítására, az illetők néha keserű tapasztalásai, hosszszas küzdelmei, önközta szenvedései árán valósitja magasztos céljait: az a gondviselés imádott ha-

zánkban is megnyitá az útát, melyen az anyagi jólét és a szellemi emelkedés emberileg elérhető határait megközelíthetjük. A nemzet által az egyesnek és az egyes által a nemzetnek lehetővé vált az alkotmányos élet egészséges szervezésében a társadalom legmagasb céljait elérhetni. És hogy e célok el fognak érteni, kezesség erre a nemzet önmunkás szelleme, melynek hiányában, vagy lakadásában a gondviselés nagyszerű tervei meghiusulnának.

Kezesség erre a nemzet örökifju, mert alkotmányos geniusa, kezesség az országos önkormányzat, a törvényhozás két tényezője, és a nemzet szent akaratja, mindig a haladás, a közéletmenetel, mindig az előbbre és magasabbra törekvés érdekében fogantatosító felelős, parlamentaris kormány. És kezesség erre Erdélynek Magyarországgal való ténynyé vált unioja, kezesség erre ő nmlga, ki ő Felsége és felelős kormánya bizalmából hivatva van Erdélyt is új Mózes gyanánt az ígért földére, az alkotmányosságba bevezetni.

Ő nmlga remek rögtönzött beszédben válaszolt, melynek minden sora egy szónoki és államférfiúi tehetség bizonyai voltak.

Hazafiai törekvésem volt mindig — mondá ő nmlga — a Magyarországgal egyesült Erdélyt az alkotmányos életbe bevezetni; és legyenek meggyőződve, hogy ezentúl is legfőbb hazafiai törekvésem oda fog irányulni, hogy a Magyarországgal egyesült Erdélybe nemcsak behozzam az alkotmányosságot, de meg is szilárdítsam, a jövőre nézve biztossá. Hazafiai törekvéseimben számítottam önök támogatására, közreműködésére.

Ez volt beszédének lényege.

És ismét dörgött az ágyú, hangzott a zene és harsogott az éljen; míg ő nmlga egy szívélyes üdvözléssel termeibe vonult. A faklyásmenet s a tömeg is aztán szétoszlott ez eseményről mint Zalatna életében fontos epizodról szólva.

Az ünnepély tehát lefolyt. Ki kell emelnem a szép rendet, mely egészen kohónagyunk intézkedéseinek műve volt; ki különösen a két nemzet közt uralkodott és mindenben nyilvánult testvériséget.

Másnap már 7 órakor folytatta ő nmlga útját, Detonata, Csetátve s Verespatakon át este Abrudbányára kívánván érni.

Egy volt, mi az örömet zavarta: ő nmlgának rövid ittmaradása. Pedig városunk érdekében megkértük volna ő nmlgát, hogy fricskázza fel álmából azt az aluszékony potentátot.

Héjasfalva, szeptemberhó. — Jól esik az emberi kebelnek, ha kit tisztel és szeret, kit lelke egész bevével üli át, aziránt a kebelnek ezen mély tisztetét és szeretetét cselekményekben nyilváníthatja, s szintén fájna, ha e benső érzés nyilváníthatásától visszatartatnék. Ily érzelemmel üli körül a nemzet a szabadság dalnokát; ily érzelemmel zarándokol el a hazafiai buzgóság a fejéregyházi határnak azon részére, hol nagy költünk Petőfi nyugszik, hogy itt, e történelmi nevezetességű helyen, a lélekben gyökeröző tisztet- és szeretetet tettekben nyilváníthassa.

A mit nagy költünk Petőfi iránti tisztet- és szeretetnek összpontosított cselekményben felmutatni kellene: egy síremlék elhelyezése helyén. Itt az alkalom. Kiki tettekben nyilváníthatja a magasabb költő iránti tisztet- és szeretetét. A tér nyitva áll! — E mély érzelmeket igyekezett Héjasfalva felmutatni, midőn az említett célra műkedvelői előadásokat rendezett és adakozási íveket menesztett szét. — A nemes törekvés nem maradt siker nélkül. Már aug. 20-dika körül 55 forint 38 kr. volt gyűltve, mint akkor részletesebben közölve is volt.

A kezdet újabb hozzáadások által növekedett. Héjasfalvi fiatalság aug. 25-kén rendezte e célra második előadását; tisztá jövedelem, mint a társaság jegyzőkönyvéből olvasható 12 frt 47 kr.

Ugyanez a társaság 1866-dik augusztushóban „olvasó-egylet alapítására” adott előadásának tisztá jövedelmét, mely 11 frt 88 kr. — minthogy ez olvasó-egylet megalapíthatása, a helyi viszonyok miatt, csak a kegyes óhajok közé tartozik — jegyzőkönyvileg e célra fordítani határozta.

Újabb adakozók: Benkő József 50 kr, Török Ferenc 50 kr, Boér Sándor 1 frt, Bartók Károly 1 frt, Zöld Antal 1 forint, Fazakas József 50 kr, Lengyel Lajos 1 frt, Török Géni 1 frt, Pátrubán Márton 1 frt, Müller Ferenc 40 kr, Novák Antal ifj. 70 kr, Molnár Geiza 1 frt, Kell Károly 50 kr, Govrik Izsák 1 frt, Macskási Móni 30 kr, Kádbé István 1 frt, Magyarósi István 40 kr, Bakó Ferenc 40 kr, Nagy Klári 40 kr, Nagy Lőrincz 40 kr, Csont Domokos 50 kr, Nagy Elek 40 kr, Nagy Zsuzsa k. a. 40 kr, Imreh Julia k. a. 50 kr, Csont Berta 50 kr, ifj. Somogyi István 50 kr, Morvai Samu 1 frt, Dénes János 1 frt, Kiss Zsigmond 1 frt, László Domokos 40 kr. Újabb adakozási összeg 20 frt 20 kr. Ehez számítva: 1. az előadásból bejött tisztá jövedelmét 12 frt 47 kr; 2. ugyanazon társaság által e célra ajánlott 11 frt 88 kr; 3. az első közlemény 55 frt 38 kr. Már kamatozó összeg 99 frt 93 kr. o. é.

Most az ügyek vezetését gr. Haller Ferenc úr ő nmlga lett szíves átvenni, mint a „M. P.”-ban olvasható. Legyen szabad hizelegni magunknak: az ügy nagyon biztos kezek közt van. Ismert hazafias buzgalma már előre kezkesedik a siker felől.

Héjasfalva tett, mit tehetett; de ez nem minden. Most Felső-Fehérmegyén a sor. A nagy költő ugyan a nemzeté, de a hely, hol a baba függetlenségi harcában lelkét kilehelé, Felső-Fejérmegye kebelében van.

Oh, vajha e nemes törekvés a nemes gróf és Felső-Fejérmegye birtokossága hazafias buzgalma következtében mielőbb sikernek örvendhetne! Magyarósi István.

KÜLFÖLD.

A francia lapok Garibaldiáról. A tegnapi esti „Moniteur” Garibaldi elfogatása felől következőleg nyilatkozta: „Az olasz kormánynak a római ügyben közrebecsított nyilatkozata alkalmas vala minden kételyt eloszlatni. Részletesen emlékeztetett azon kötelezettségekre, melyeket a florenczi kabinet magára vállalt s azon nemzetközi kötelezettségekre, melyeket senki sem hagyhat figyelmen kívül. Garibaldi elfogatása Asinun-gánál azon pillanatban, midőn éppen betörni készült a római területre, még inkább megerősítette e szilárd magatartást. Kényszerítve levén, mint maga bevallja, a közbizalmat újból feléleszteti s megőrizni a törvény felsőségét, Victor Emanuel kormánynak minden a pápai határ ellen intézett merényletet el kelle nyomnia s nem lehetett megengednie senkinek is, hogy a törvényes kormány fölé helyezze magát s Olaszországot önkényűleg leterelje a belső szervezkedés útjára. Minden értelmes ember helyeselni fogja ezen a sept. 15-diki szerződésnek megfelelő nyelvet és magatartást. Francia- és Olaszországnak, a két ország közti fennálló jó viszony érdekében, egyenlő gonddal kell örködni a szerződés sértetlen fenntartása fölött.”

A „Constitutionnel” rendkívüli örömmel fogadja a Garibaldi elfogatásáról érkezett hírt: „Ezen határozott fellépés által, melyhez a rend minden barátja szerencsét kívánhat, Victor Emanuel király kormánya nyíltan bevallja az elvállalt kötelezettségek iránti tisztetét s azon hitet, melynek szava örvend, igazolja. Dacára az ismételt és határozott nyilatkozatnak, voltak mégis elegend, kik kétkedtek a kormány őszinteségén. A bekövetkezett tény ma megfelel ez igazolatlan bizalmatlanságra.

Az olasz kabinet nem figyelve azon eshetőségre, hogy Garibaldi elfogatása esetén bizonyos körökben teljesen elveszti népszerűségét, megtartotta adott szavát. Nem kétkedünk perczig is kimondani, hogy ez által egy új Aspremontenak lön eleje vére. Vér nem ontatott s az egyházi állam területi sértetlensége meg lön őrizve. . . . Miután az olasz kormány önszántából cselekedett így, nemcsak loyálisának, hanem erejének is tanuját adta. Megmutatta, hogy a forradalmi szenvedélyeket nem is osztja és nem is féli, hogy kísértéseknek ellent tud állani, s midőn erőszakkal lépnek fel, el is tud velők bánni.

Képes leend e végre belátni Olaszországban a forradalmi párt, mely egyébiránt napról napra apad, hogy Olaszországban oly kormány van, mely felsőbbbségi jogáról senki javára sem szándékozik lemondani? Valjon e párt és vezetői fel fognak-e hagyni jövőre vétkes rürevéseikkel? Mire volna még szükség Garibaldi elfogatása után, hogy meggyőződjenek kísérleteik sikeretlenségéről a kormánnyal szemben, melynek szilárdságát és tetteirejét elismerni kénytelenek? Csizke végén ekképvonja le a morális conclusiot az idézett lap: „És e szerint igazolva van Franciaország rokonszenve Olaszországhoz s Európa készsége, melylyel az új nemzetet elismerte.”

Ugyane hangulat lengi át természetesen a felhivatalos esti lapokat is: a „Pays”, „Patrie”, „France” és „Etandard” szintily értelemben nyilatkoznak. Sőt még a „Presse” is azon töredelmes vallomást teszi ma, hogy „az olasz kormány megtette köteletségét.”

A „Avenir National” pedig ezeket mondja: „Garibaldi el van fogva; Aspremonte óta ez a legkeményebb megpróbáltatás, melyet az olaszok hazafiságának ki kelle állnia. Ezen nemes, de mindenesetre elhamarkodott kísérlet által meglepetve, megint egyikében találják magokat azon kegyetlen helyzeteknek, midőn a szívre hallgatást kell parancsolni, hogy csak az ész beszéljen; kétségkívül most is oly kevésbé fognak tévuttra térni, mint nem tértek Aspremonte után. Ujlag azon bámulatos egyetértést fogják tanusítani, melynek segítségével két év óta szerencsésen átvégődtek minden válság s kiállottak minden veszélyt. Nem szabad azonban csalódásban élnünk. Garibaldi kudarcza mit sem fog változtatni a római kérdésen, mely most is, mint előbb, érintetlen. Nem szabad azonban semmit is elsielni s főleg nem szabad a szerepeket felcserélni akarni. A szeptemberi conventio által az olasz kormányra nézve teremtet helyzetben a jeladásnak Rómából kell kiindulnia; be kell várni, míg a rómaiak nyilatkozni fognak.”

OLASZORSZÁG. Florencz, sept. 25. A „N. Fr. Presse” levelezője legújabb tudósításában ezeket írja a sept. 24-dik „nagyszerű demonstrációról”, hogy a tömeget a záporos és katonákkal megszállott utcák látása szétoszlata. A katonaság jól tartotta magát, nem is történtek komolyabb összecsapások. A zavargóknak sem volt hozzá igazi kedvük. Csak a rendőr katonákkal tiltakozó össze-

de azok közül is csak egy öletett s három sebesített meg. A zavargóknak nem volt más fegyverük, mint azon néhány puská, a mit a nemzetőröktől vettek el, és azok a kardok, a miket két fegyverkovács boltjából vittek el. Több kárt nem tett —ugymond levelező— az a „gemüthliche Sturm”-ja a florenczieknek. Ma a belligy- és pénzügyminiszterium katonasággal lesz megszállva. Ugy hallani, hogy ma este nagyszerű tüntetéshez készülnek, de a hatóság részéről is megtették a kellő elővigyázati rendszabályok. Attól tartunk itt, hogy más városokban, főképp Milanóban, Turinban, Genuában, Nápolyban és Palermóban hasonló vagy még gonoszabb tüntetések fognak tartatni.

A florenczi syndicus falragaszokban hívja fel a nemzetörtség tisztjeit, altisztjeit és katonáit a rend fenntartására. A miniszterium palotáján, és azon, melyben Ratazzi lakik, mind beverték a zavargók az ablakokat. A vasuti tisztviselők s szolgák többnyire Garibaldi titkos barátai, azért nem lehetett a római határtól 150 fiatal emberről többet visszatartatni, mert titkon átoszuszták.

Garibaldi a „Riforma” szerkesztőségéhez levelet küldött fogházából, melyben inti barátait, hogy az ő elfogatása miatt ne hagyjanak fel a Róma elleni izgatással, mert az nem sokat tesz, ha 50 vagy 100 Garibaldi elfogtak is, mikor az egész nemzet kívánja Rómát felszabadítani.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Ö Felsége, legújabb hír szerint, e hó 30-án Párisban akar lenni, s így 25-én elutazik.

— A Felséges Asszony, szállongó hírek szerint, jó reményekben van.

— Képviselőink részint már elmentek, részint most mennek Pestre. A szebeni lapok jelentése szerint, a szász képviselők egy része m. hó 27 és 30-a közt indult fel.

— Nagy-Enyedén „ásatási egyesület” van alakulóban, melynek célja nemcsak az ezután találandó régiségek megmentése, hanem újabb ásások eszközzése az egykori Apulum helyén, oly célból, hogy a találandó régiségek a nemzeti és erdélyi muzeum számára megmentessenek. A P. Szathmáry Károly, jeles tollú írónk által indítványozott egyesület programja már be is nyújtott kir. biztos úr ő nmlgának, ki azt igen kedvezően fogadta. Adni fogjuk, a mint az egyesületnek 50 tagja lesz, midőn végkép megalakulnak tekinthető.

— Az utcainkon éjjeli kurjongatás két lapot már felvert békettiréséből; azt hittük: sapienti satis, de hogy, a szeszüditotta zajos öröm még folyvást nyilatkozik. Éljen a jó kedv! de ne mindig éjjel az utcákon, s oly elevenen, hogy a reggelig holtak látszani szeretőket is fel is elevenítse. Talán ez a hatóság hitvallása is, s így nem ártana az illetők figyelmébe ajánlani egy régi bölcs eme jó tanácsát: „Mikor lármázni akarsz, hallgass.”

— A kir. biztos urat Balázsfalván keresztül utaztatában harangzúgással fogadták volt, mire a „Gazetta” azt jegyzi meg, hogy e megtiszteltetés még Estei Ferdinándot sem érte.

— A királyhágonnenni szüretre vonatkozólag elrendeltetett, hogy az minél később, s Gál napja előtt semmi esetre se hajtsák végre.

— Torda város küldöttségileg kérémez a miniszteriumnál, hogy mint sóbányájánál fogva nevezetes pont, a vasútvonalba vételessék fel.

— Az őszi télből úgy látszik Segesvár környékének jutott ki legvastagabban. 24 egész óráig fedte a vidéket a hó, mely jéggel kezdődött, s igen sok kárt tett. Szőlőhez nem sok a remény; az idei bort mennyiségileg és minőségileg a közepesnél alább teszik.

— A m. kir. igazságügyminiszterium részéről közhírre tetetik: 1. Hogy a m. kir. igazságügyminiszterium elnöki hivatala f. é. Sz. Mihály-naptól fogva a Deák Ferenc utcában 14. sz. a. fekvő Wahrmann-féle házban lesz elhelyezve. 2. Hogy az eddig szokásban volt kihallgatási napok megszüntetésével, a fentebbi naptól fogva hetenkint csak egyszer, és pedig vasárnap d. e. 10 órától 1 óráig lesz kihallgatás.

— A magyarországi ev. egyházi s iskolai évi általány maradványaiból az 1867/8 és 1868/9 iskolai évekre egyenkint tíz ösztöndíj állapított meg évi 600 firtal s ez ösztöndíjak közül három az erdélyi mindkét felekezeti ev. és unitarius tanárjelöltek részére tartatott fűnn. E három ösztöndíjt Elekes Károly hely., Roth János ág. és Kozma Ferenc unit. tanárjelöltek nyerték meg.

— Horvátországban, mint Zágrábból jelentik, elrendeltetett, hogy a pénzügyi hatóságok helyiségein Horvátország czimere tételessék ki a birodalmi czimer helyett.

— A Török János, Gálfi Mihály és Horváth Károly síremlékére az adakozások — mint a „Sz. Néplap”-ból látjuk — szakadatlanul folynak.

— Kinevezés: A magyar északi vasut királyi biztosán Vodianer Albert nevezetett ki.

— Rövid leírása az ő Felségeiknek szánt „Koronázási Emlékkönyv” diszpeldányoknak. A királyi párnak készült két album kiállításában a királynak szánt példányon fölülte eredeti módon lettek alkalmazva a magyar, a királynén pedig a bajor nemzeti színek. Az első helyt említett példá-

nyon fehér grosgrain bórben pirosan zománczott érekeret és dupla csatot látni. Bemélyesztett alapon zöld bársonyon antik modorban élyenezett (oxydált) galvanoplastikai és a jour metszett keret nyugszik, melynek 4 középső mezején ő Felségeik arczképei és az ország czimere, mind medallion alakban láthatók. A mű czime: Koronázási Emlékkönyv 1867. Junius 8. Ezüst betűkben plastikailag kiválik a zölden élyenezett, szintén plastikai szalagdiszból, a közepe pedig a koronázásnak pompás művi allegoriáját foglalja magában. Ez ugyanis Ferencz József ő Felségének vértből kidoboroluló mellképét ábrázolja, magyar öltönyben, a mint egy angyal a népszerűtete képében, virágokkal koszoruzza. Jobbról Ausztriát ábrázoló antik alak ül, tekintetét a balra ülő Pannóniára fordítva, a ki babérkoszorút rak a vértben nyugvó magyar koronára. Fent, a felhők között, Isten szeme előtt Magyarország védasszonya lebeg, angyalok karától környezve. A tábla háta felrakott bórmben, zöld bársonyaljon ő Felsége kezévonását mutatja és 4 sarkán az uralkodó érények plastikai ábrázolását. A királynénak szánt album két grosgrain bórbe van kötve, ugyanoly szintű bársonyaljjal; fehér érezegegylyvel, és a fönt leirt galvanoplastikai kerettel, kéken zománczott, szalagdiszból emelkedő írással, s közepén a királyné ő Felsége mellképével díszítve, s így e szincere pompás látványt nyújt. Ezen album hátlapja izlésteljesen készült bórmből, szép stilyben szerkesztett ezüst vonalozmányokat visel és bársonyaljon ő Felsége koszoruzott kezévonását, az uralkodói érények allegorikus ábrázolattal, plastikailag ezüsttel kiverve.

A disztimények összeállítása, valamint maga a mű is Deutsch testvérek műintézetéből került ki, kik különben is gazdagon szerelnek fel még néhány példányt több magas állású személyiségek számára. — Nográdmegyében egy rendkívüli kövület találtatott, mely 900 mássát nyom, mely magában véve unicum.

— Néhány pesti lap, mint ritkaságot jegyzi fel, hogy egy odaváló hölgy mátkája után, bár több kérője jelentkezett, 10 évig várt. Fehér holló biz ez, hanem a ki 24-ig vár még fehérebb, ilyenek meg mi örökíthetők meg nevét.

— Azt hittük mindent tudunk, leg-alább azt igen, mit kézzel megmarkolni lehet, s ime Pesten néhány ág megpirítja a XIX-dik századot; összegyűltek, tanakodtak a tudósok felette, s végül kistült, hogy olyan fa is van még, a mit nem ismernek.

— A békésen és boldogítólag uralkodó spanyol kormány, mint a lapok írják, politikai vétségeikért az utóbbi 46 év alatt 14,600 egyént lövett agyon. Szép érdem! csak venné el mielőbb illő jutalmát.

— A pétérvásári földrengést Egerben, Ballán, Erdőkövesden és Gyöngyösön is érezték. Kárt sehol sem tett, hanem a lakosokat nagyon megrémítette.

— A szabad közművesség Magyarországon. E czim alatt Szokolyi Viktor érdekes történelmi összeállítást közöl. Az első magyar szabad közműves páholy II. József alatt jött létre, s csakhamar többet is alakítottak példájára; voltak páholyok Pesten, Zágrábban, Károlyváron, Eperjesen, Eszéken, B. Gyarmaton, Miskolczon, Pozsonyban, Varasdon, Nagy-Szebenben. Az 1848-ki márcziusi napok után újra hozzá láttak Pesten egy páholy alakításához, mely augusztusban volt felszentelendő. A frankfurti nagy páholy el is küldte ide rendszeres tartartás-rajzát. Ezen „Kossuth, a magasabb világosság első sugarához” czimzendett páholy 1849-ben, úgy látszik, csakugyan létre jött, mert szó van róla a társulat „Latomia” czimű folyóiratában.

— Eugenia császárné salzburgi tartózkodására vonatkozólag következő csinos részletről értesülünk: Midőn a francziák császárnéja egy alkalommal kirándulást tőn az úgynevezett „Fürstenbrunnen”-ben (Unterbergen), azon sziklatatlanhoz ért, melyből a Glan-folyó fakad, s nagy kedve volt a vízen átvezető kis rozant hídton áthaladni. Hasztalan figyelmeztették ő felségét Grünne, Wrba és Wilcek grófok — kik kísérői valának — hogy az átmenet némi veszélylyel van egybekötve. Ő felségében e körülmény annál nagyobb érdeket keltett, s a következő perczben a csinos kis lábacskák átsiettek a szellős ösvényen, nem gondolva a „görelly”-lyel s az udvariatlan habokkal, melyek megnevésiték a cipőket. A molnár-gazda, kinél a magas úrnő, az úton áthaladván, néhány perczre beszállt, őt Napoleon-aranyat kapott. E látogatás emlékére, hallomás szerint, emléktáblát akarnak felállítani, közvetlenül azon már ott létező emléktábla szomszédságában, mely néhai I. Ferencz látogatására vonatkozik.

— Miksa császár végrendeletéből legújabbant közlik, hogy e végrendelet első pontjában a császár az osztrák császárt s a belga királyt kéri meg, hogy vegyék át a Sarolta császárné felletti gyámságot. A belga részről Bécsebe érkezett küldöttség a bécsi udvar megbízottjaival e felett értekezik.

— Női gárda. A paraguay-i köztársaság elnöke — Lopez thnok — 75 erős nőtől álló test-örseget alkotott. A legértelmesebb tisztékké lettek. Egy katona, midőn közelébb egy ily nő-tisztnak salutált, saját nevére ismert benne, kit rég nem lá-

tott. Örömeben meg akarta üelni, de a nő-tiszt ezt a felbőszítés elleni vétségnek tekinté, s kőzkatonára férjét azonnal fogházba küldeté. Nagyon szeretheti. E női gárda különben nem nagy díszére válik a paraguay-i köztársaságnak, miután a nőnem díszére csak az lehet, a mi nőies.

— Kimutatás a kolozsvári kisegítő pénztár-egylet forgalmáról szeptemb. havában 1867.

Bevételek:	
Pénztármaradék a m. hórlól	74,287 ft 50 kr.
101 új tag 234 részvény után 5 ft	1,845 " "
Havi, rendes és rendkívüli betételek	65,241 " 22 "
Könyvdíjakban	102 " 10 "
Kamat, provisio és váltódíj	4,835 " 78 "
Bélyegdíjakban	277 " 45 "
766 tag által visszafizetett kölcsön	258,890 " "
A bevételek összege	405,479 " 5 "

Kiadások:	
825 tagnak kölcsön	278,710 ft — kr.
Tisztviselők fizetése	274 " 65 "
Irodai kellek	16 " 34 "
Bélyegre	280 " "
Kamat	34 " "
Tőke-visszafizetés	73,503 " 90 "
Pénztármaradék	52,660 " 16 "
	405,479 " 5 "
Kolozsvárt, szeptember hó 30. 1867.	
Taufer Ferencz, Gelch János, Wagner Frigyes, igazgatók.	
könyvvezető.	
— Most jöttek rá, hogy a vakond nem tartozik a kárteknő állatok közé, sőt ellenkezőleg:	

a rovarok pusztítása által hasznukra van. Ugyanis egy gazdasági buvár különböző helyekről 15 vakondot fogtatván össze, azokat felbontotta, de nővényt egyik gyomrában sem talált, míg a könnyebben emészthető állati részeket rögtön fölsimerte. Tovább vitte a próbát. Néhány vakondot, különféle füveket, bogarakat és egeret tett egy edénybe. Az eredmény az lett, hogy a vakondok 9 nap alatt 500 bogarat s egy egeret ettek meg, míg a füvet bántatlanul hagyták, Midőn pedig csak füvet adott nekik, mind eldöglöttek.

— A kolozsvári ref. főtanoda előjárása által a szegénysorsu tanulók czipójára begyűlt termék- és pénz-adományok ügyével bizatván meg: bátor vagyok a f. é. sept. egész hónapjában kezem alá begyűlt kegyes adományokról a melyen tisztelt pártfogókat s a nagyérdemű közönséget értesíteni

I-ső Közlemény.
Mltszs Szacsavay Zsigmond úr 5 ft. t. Biró Sándor úr (Csernafalva) 3 ft; mltszs Ince Mihály úr 5 ft, t. Pávai Vajna Elek úr (muz. ór) 15 ft, mltszs Knöpfler Károly úr 2 ft; t. Pataky Dániel úr (Déész) 3 véka buza; t. Ferenczy Károly úr (Borsa) 2 véka b. Fötiszt. mltszs. Nagy Péter ref. plispök úr 10 ft; t. Erdélyi Sámuel úr 2 véka b. Összesen 41 ft és 7 véka buza.
Mint a kimutatásból méltóztat látni a melyen tisztelt pártfogó és nagyérdemű közönség, eddig bevett összegeink nem igen nagy eredményt mutatnak, kivált ha hozzá mérjük ahoz a létszámhoz, melynek tagjai teljesen a segélyre vannak szorulva.

Az ideai czipó és ételkérők száma közel 200-ra megy, tehát csaknem kétanyiny mint tavaly volt. Némi tavalyi feleslegből és jó reménység fejében az egész szorgalmi idő folytán kiosztottunk naponkint 90 pár czipót, lehetőleg részeseitve a szorgalmilag és anyagilag arra érdemeseket. De még most is sok a kőg kéz, a szó teljes értelmében nélkülözö tanuló, kiknek gyámolítására a hazának egykor tán visszafizethetős reményében egész tisztelettel és bizalommal felkérjük a kegyes pártfogókat. Iwein a segélyadományok bejegyzésére városunkon és vidéken szét vannak küldve. Méltóztatassanak abból, a mit Isten adott, részletetni szegénysorsu tanulóinkat. Kupákból telik a véka, krajezárókból a forint. Ugyanazért a legkisebb összegig terjedő adományt is tisztelettel fogadjuk. Különösen felkérjük a tisztelt ivartókat, méltóztatassanak annak tartalmát ismerőik körében fölmutatni vagy azt nem használhatás esetében másoknak átadni.

Mi a nagyérdemű pártfogókkal szemben egy előbb csak azt a csekély ígéretet tehetjük, hogy kegyes adományainknak kiosztásában a szorgalom és valódi szükségre leszünk tekintettel.

Kolozsvárt sept. 30. 1867. A ref. tanodai előjáróság nevében Kőcsi Károly, tanár.

UJ POSTA.

— Bécs, szept. 30. „Szabadelvű club“ nevezete alatt ma itt egyet alakult, melynek programja következők főbb pontokat tartalmaz: 1) A kiegyezkedés elfogadása azon előfeltét mellett, hogy

a közös költség hányada, valamint az államadósság nem kisebb összegben hárul a magyar korona országaira mint eddig. 2) A közvetett adóknak mindkét birodalomfelre való egyenlő elosztása. 3) Az államháztartás egyensúlyának helyreállítása. 4) Az egységes alkotmány kiképzésére önálló minisztérium alkotása. 5) A concordatum eltávolítása.

— Stuttgart, szept. 29. A néppárt országos gyűlése igen népes volt: elhatározták, hogy a porosz egyezményeket elvetik, Varnbühlernek bizalmatlanságot szavaztak, a hadi szolgálati törvényt elvetették, az adófelülmelés ellen határozottan tiltakoztak és constituáló országgyűlés összehívását követelték.

— Florencz, szept. 28. A „Gazzett uffic.“ jelenti, hogy Garibaldi óhajátást fejezte ki Caprerába visszatérni; a kormány azonnal jóváhagyta a kívánságot, mely saját szándékaitnak is megfelelő. Garibaldi tegnap egy kormányhajón Genuába elutazott.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Oct. 2-kán: 5% Metaliques 100 ft 55.—. 5% Nemzeti kölcsön 100 ft 65.—. Kamat 57.90. 1860. Kölcsön 81.40. Bankrészvény 682.—. Hitelintézeti részvény 200 ft 174.10. London 10 ft st. 100 ft 23 1/4, kr 124.90. Ezüst 122.50. Cs. királyi arany 5.97.

Sept. 28-kán: Földtehermentési kötvény Magyarországi 68.50. Erdélyi 62.25.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

HIVATALOS.

Sz. 3981. 1867. (326) (1-3)

Hirdetmény.
A folyó év november hava 1-ső napjától a jövő 1868-ik évi october utolsó napjáig a helybeli katonai laktanyák számára a város által tűzifa pótlékban mintegy 74 rövid öl kemény tűzi fa, továbbá mintegy 23 mázsa világítási olaj, és mintegy 2950 tűzfontos részlet sűrű szalma lévén adandó, ezen kellek kikészítésére nézve folyó évi **october hó 14-ik napján** délelőtt 9 órakor a városház 4-ik számú termében árjlesztés fog tartatni melyre vállalkozni vágyók, a felkialtási összeg 10%-nak bántépénzüli bététele mellett megjelenni felhivatnak; bővebb értesítést vehetnek illető tanácsai előadónál, a tanácsház 10-ik számú irodájában.

Sz. kir. Kolozsvár város közigazg. Tanácsa 1867-ik év october 1-jén tartott üléséből.
Kiadta
LUGOSI ISTVÁN, jegyző.

NEM HIVATALOS

(324) (1-3)

TAMÁSI TAMÁS

divat- szövet kereskedése Kolozsvárt
id. gr. Teleki Domokos-ház belközéputeza szegletén.

Tisztelettel jelentem a n. érd. helybeli és vidéki közönségnek, hogy az özi és téli idényre már megérkeztek a legújabb divatu kelmék, melyek bevásárlását a legkedvezőbb alkalom és körülmenyek között megfeleltetni, s igen t. vevőimnek előnyös bevásárlásaim következtében, nem a terjesztett napi rendben levő hirdetések szempontjából, hanem utalva azon elvekre, melyek üzletemnek alapját szolgáltatandak; szakadatlanul jutányos s a lehetőleg szabott árakban szolgálhatni; fő igyekezetem marad egy olcsóság, mint az árak valódisága és szilárdsága által, igen t. vevőim teljes megelégedését, bizalmukat, és pártfogásukat jövőre is megtartani, s a midőn számos látogatásért esdek, bátor vagyok különös figyelembe ajánlani

mindennemű női és férfi

posztó, selyem, szőr, len és gyapott tiszta, folyó (Current) szövetek, valamint minden idevagyó árucikk készleteinek felszerelésében, merem állítani, legnagyobbikát képviseli piacunkon.

Feladatul tűzven ki magamnak a birodalom első rendű s legnevezetesebb cégeivel közlekedést szerezni, minél fogva azon kellemes helyzetben vagyok, habár kereskedésem homlokzatát nem is díszíti fényes kirakat, hogy **olcsóságot általánosán mindenben** bizonyíthatók, képes vagyok minden lehető kívánalónak pontos szolgálat biztosítása mellett megfeleltetni, s igen t. vevőimnek előnyös bevásárlásaim következtében, nem a terjesztett napi rendben levő hirdetések szempontjából, hanem utalva azon elvekre, melyek üzletemnek alapját szolgáltatandak; szakadatlanul jutányos s a lehetőleg szabott árakban szolgálhatni; fő igyekezetem marad egy olcsóság, mint az árak valódisága és szilárdsága által, igen t. vevőim teljes megelégedését, bizalmukat, és pártfogásukat jövőre is megtartani, s a midőn számos látogatásért esdek, bátor vagyok különös figyelembe ajánlani

vászon raktáromat

melyben általánosán elismert valódi rumburgi, hollandi, creasz és sziléziai, valamint: a bécsi-házi név alatt ismert, egyenesen csehországi leghitelesebb gyárakból kapott legjobb tartósságu fonalvászatokkal szolgálhatok. Asztalment készletek, ágyterítők, minden szélességű kanavász, amerikai roncstól és többféle gyapott gyolcsok, butor szövetek.

A legkittűbb fajú női, leány és gyerek lábbeli, kesztyűk, kész paplany és matraccok.

Dús raktár női kész felöltők és zuavkákból, a legújabb — Brünn, Iglau, Reichenberg és Bielitz első gyárakból került gyapjú szövetek, a legnagyobb választékban, melyekből egy női mint egész rendbeli férfi öltözékek gyors elkészíttetését, a legilendőbb árak mellett felvállalom.

Honí czondra szövetek. Kicsinyben és nagyban, a szíves megrendeléseket úgy helyben, mint vidékről pontos gyorsasággal kezelem.

Kelme mintákkal s árjegyzékkel a legszívesebben szolgálók mely tisztelettel:

TAMÁSI TAMÁS.

(303) (4-12)

ANDRES EDUARD

gomb és paszomány-czikkek gyára
Bécsben, Neubau, Siebensterngasse, 21.

ajánlja a jelen idényre a kereskedő uraknak, férfi- és nő-szabóknak, a legújabb párisi minták szerint saját gyárában készült

legújabb divat-gombjait
urak és hölgyek számára.

Paszomány-czikkek u. m. Crepin-ek, Grelor-ek, rojtok, hajtók, szegélyzetek, szalagesukrok, csatok, hátszalagok, derékszorítók és tész csipke-övök paszomány-munkából, divat-gallon-ok, zsinorok gyapjú és selyemből, szegő-szalagok és ruha zsinorok.

Megrendelések postai-utánvétel vagy pénztüldés mellett azonnal teljesíttetnek. Árjegyzékek kívánságra ingyen.

(16) 1867. (18-*)

Valódi MOLL SEIDLITZ-PORA

mely a párisi műkiállítás arany-érmet nyert.
Középponti raktára a „Gólyához“ czimzett gyógyszerár Bécében, és egyedül az alább megnevezett raktárakban kapható.

Figyelmeztetés. Miután tapasztaltam, hogy az ugynevezett Seidlitz-por használati utmutatásokkal áruhatnak, melyek szóról szóra az enyim szerint utánozva, a közönség csalódására, még saját név-aláírást is viselik, s ily módon azok külsőjéről itélve saját gyártmányaimmal könnyen felcserélhetők lévén, bátor vagyok azért ezen hamisítások ellenébe óvást mindenkit azon megjegyzéssel figyelmeztetni, miszeint az ilyenű szerekek megkülönböztelése végett, „az általam készített Seidlitz-por minden katulyája és minden egyes adag papir-burkolata hivatalos őrizmény alatti saját véd-íparjeggyemmel van ellátva.“
Ára egy bépecsételt eredeti skatulyának 1 ft 25 kr. oszt. ért.
Használati utatással minden nyelven.

E porok számtalan, rendkívüli esetben bebizonyult gyógyhatásuknál fogva minden eddigelő ismert házi gyógyszerek közt bizonyára a legelső helyre méltatandók. A császari nagy birodalom minden részeiből hozzánk beküldött több ezernyi hálaírat részletes bizonyítványul szolgál, hogy azok rögzött dugulás, emésztetlenség, és gyomorégés, továbbá görösök, vesebetegség, idegbaj, szivdobogás, ideges főfájás, vértörölés, köhögés, vészterület, s végül hystéria, hypochondria, tartós hányási inger stb. eseteiben a legjobb eredménnyel használtattak, s a legártalmasabb győgyeredményt vívtak ki. Ezen, már nagy csomaggá nőtt levelezés számtalan bizonyítványait tartalmazza azon szenvedőknek, a kik gyakran, miután az allopathiai és vizgyógyimódot hasztalan használták, ezen egyszerű házi szerhez folyamodtak és egésségüket egyszerre és állandóan visszanyerték. Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanítók, kereskedők, kézművesek, művészek, mezői gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gyógyszerészek és orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselők, a kiknél azelőtt a leghíresebb gyógyforrások a legkisebb könnyebbülést se idézték elő és a kik csupán a valódi Seidlitz-Porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek.

Valódi minőségben kapható **osupán csak**

Kolozsvárt: Binder K. (ezelőtt Ritter) gyógytárában belső monostorutezában a városi Redoute során; továbbá **Wolff J.** és dr. **Hintz Gy.** gyógyszerárakban.

Valamint Beszterczén: Szongot György. Brassóban: Jekelius F. Dézsén: Krémer Sámuel. Fogaras: J. B. Gschader. M.-Vásárhelyt: Jeney Károly. Bucher M. és Burdats A. N.-Bányán: Haracek. Nagy-Károlyban: Schöberl. Nagy-Szebenben: Müller gyógyszerész. N.-Váradon: Jánky Antal. Segesvárt: Misselbacher. Szász-Régen: Wachner & Schinker. Szászsebesen: Binder F. gyógyszer. Szent-Ágoston: Knall K. gyógyszerész. Szerdahelyt: Schimert F. gyógyszerész. Szerethen: Sommer J. Zilahon: Harmath S. F.

A fennebbi czekeknl létezik még ezeken kívül a

norvégiai „Bergen“ városból való valódi

DORSCH-MÁJHALZSIROLA J

raktára is.

Ára egy nagyobb üvegnek 1 ft. 80 kr. egy kisebbnek 1 ft. o. é.

Az üvegek el vannak látva védmárkával és kimerítő használati utatással. Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgáltatik és czinkupakkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosabb májhalzsi faj a dorschhalaknak legodonosabb egybegyűjtése és kivilágosítása által van megnyerve, és egyáltalában semmi vegytani kezelést alá nem vonatott, hanem a **bépecsételt üvegekben levő folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként az közvetlenül a természet által nyújtott.** — E valódi Dorsch-májhalzsirolaj Európának minden orvosi tekintélye által mint legjelesbb gyógyszer a mell- és tüdőbajokban, scrophulus és rachitis, köszvény és eszű, idült bőrküültés, szemgyulladás, ideg- és több más bajokban legsikeresebben alkalmaztatik.

MOLL A. gyógyszerész Bécében, „zum Storch“, Tuchlauben.

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében kapható:

KASSAY A.

A telekkönyvi rendszer ismertetése, mintákkal, ügyvédek, bírák, községi jegyzők, előjárók és felek részére. Ára 80 kr.

KASSAY A. A szolgabírák és megyei esküdtek hatásköre és teendői. 1 ft 60 kr.

A községi előjárók hatásköre és teendői, törvénykezési és közigazgatási tekintetben, irománypéldákkal. 1 ft 40 kr.

Aly bey. Kelet-tündervilága,

vagy Szaif Züliázán szultán. Arab rege. Fordította Orbán Balázs. Két rész egy kötetben kötve 2 ft. Díszkiadás, 4 könyvmatu képpel, 3 ft.

Róma és a római birodalom története. Lamé Fleury után magyarátt Szabó György, tanár. Két rész két kötetben 2 ft.

Történelmi gyöngyök. Gyűjté s betűrendes sorba raká Kiss Mihály, unitárius esperes és árkosi pap. Ára kemény kötésben 1 ft 60 kr.

Dózsa Dániel. Az északi fény. Regény három kötetben. Ára 3 ft.

— Boronkai Margit. Tört. Regény 2 kötetben. Ára 2 ft.

— Oláh Judith. Történelmi regény. Ára 1 ft 20 kr.

— Zandirhám. Székely hősköltemény, a IX-ik századból. Ára 2 ft 10.

(325) (1-1)

Hirdetés.

Ezennel tudomásul adatik, hogy **Altmann testvér urak** eddigi állomásokról, mint a **Gresham** magyar, horvát- és erdélyországi képviselői elmozdítottak, s hogy alólirt igazgatóság a képviselet vezetését Pesten, az említett három országot illetőleg, mátol kezdve személyesen vette át.
Pest, október 1-jén, 1867
az auszt. Gresham-igazgatósága.

(322) (3-3)

Pályázat.

Bácsfalu ág. hitv. egyházi közönség, szabad szállás, 4 öl tűzifa, és 300 o. é. ft évi jövedelemmel összekötött második néptanítói állomásra ezennel pályázat nyitlik. Érettségi vizsgát végzett, ének és zeneismerettel bíró folyamodók sziveskedjenek bizonyítványukat **folyó év octbr. 12-ig** a helybeli papi hivatalhoz bektuldeni.
Bácsfalu, sept. 24. 1867.

A helybeli egyházi tanács határozatából.

(323) (2-3)

Keccsed helységében b. Diószegi Antal ur birtokában 18 kalongya, részint széna, sarju és luczerna jelen év **october 17-én árverés** útján a hely színén el fognak adatni.

Szappanyos, törv. zárgondnok.

(286) (5-12)

A 29-ik kiadásban megjelent követező kitűző műnek **eredeti kiadása:**

Der persönliche Schutz,

Laurentius-tól, orvosi tanácsadó némi betegségekben, nevezetesen erőtlenségi állapotokban. Vastag kötet 232 oldalal és 60 bonczani képpel. Borítékban lepecsételve. Ára 1 tallér 10 ezüst garas = 2 ft 24 kr., minden nevezetes könyvkereskedésben folytonosan kapható.

Pesten Hartleben és társanál.

Óvatik ezen könyvnek különféle nyilvánosan hirdett — állítólag mesés számu kiadásban megjelent — mocskos kivonataitól. Az **eredeti kiadást** Laurentius-tól kell kérni, s arra figyelni, hogy az a mellékelt bélyeggel legyen lepecsételve. Akkor megcsérélés nem fordulhat elő.